

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ИНСТИТУТА ЗА ЕКОНОМИКУ ПОЉОПРИВРЕДЕ ЗА 2021. ГОДИНУ

На основу годишњег финансијског извештаја за 2021. годину Институт за економику пољопривреде (у даљем тексту Институт) је разврстан у микро правна лица.

Као микро правно лице, Институт је у обавези Агенцији за привредне регистре да преда, следеће документа:

- Биланс стања;
- Биланс успеха;
- Статистички извештај.

Финансијски извештај Института за 2021. годину исказује бруто пословни добитак у износу од 33.321,16 динара (односно, нето пословни добитак у износу од 32.813,16 динара = 33.321,16 – 508¹), као разлику остварених прихода и расхода.

У прилогу је табела прегледа прихода и расхода (Прилог бр. 1.).

1. ПРИХОДИ И РАСХОДИ ИНСТИТУТА У 2021. ГОДИНИ

Институт је у 2021. години остварио приход у износу од 58.992.546,68 динара, а расходи су били 58.984.916,32 динара.

Приходи у 2021. години су већи за 6,54% у односу на 2020. годину.

Расходи у 2021. години су већи за 6,50% у односу на 2020. годину.

Табела 1. Упоредни преглед прихода Института за економику пољопривреде

Ред. бр.	О П И С	2020.		2021.	
		Износ (у динарима)	Структура (у %)	Износ (у динарима)	Структура (у %)
1.	Министарство просвете, науке и технолошког развоја	50.560.847,00	85,71	57400742,24	91,33
2.	Приходи од продаје услуга (тржишни пројекти) – домаће тржиште (укључујући Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде)	7.574.470,00	12,84	4.529.043,00	7,21
3.	Приходи од продаје услуга (тржишни пројекти) – страно тржиште	0,00	0,00	0,00	0,00
4.	Приходи од донација	857.222,13	1,45	917.778,04	1,46
5.	Приходи од камата	0,00	0,00	0,00	0,00
6.	Позитивне курсне разлике	10,55	0,00	2.612,24	0,00
7.	Приходи од судских спорова	0,00	0,00	0,00	0,00
8.	Остали непословни приходи	0,00	0,00	3.421,74	0,00
	УКУПНО	58.992.549,68	100,00	62.853.597,26	100,00

На дан 31.12.2021. године, у Институту је било укупно 25 запослених (од тога: 23 активно запослена лица и 2 породиље) са просечном месечном бруто зарадом од 128.323,55 динара или више за 11,99% него у 2019. години, када је износила 114.578,67 динара.

¹ Порески расход периода.

2. ФИНАНСИРАЊЕ НИО: ДРУШТВЕНЕ НАУКЕ:

▪ Министарство просвете, науке и технолошког развоја:

- Научноистраживачки рад Института за економику пољопривреде у 2021. години (плате запослених), финансиран је од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја (Одлука број 451-03-9/2021-14 од 14.01.2021. године).

▪ Фонд за науку:

- Овде треба напоменути да су још током 2020. године, истраживачи Института конкурисали са 4 пројекта на програмски позив Фонда за науку Србије – ИДЕЈЕ: Vulnerability, resilience and growth of Serbian economy: Fostering sustainable economic convergence toward European Union (VRAG); Унапређење конкурентности и одрживости винског туризма у Републици Србији; Development Opportunities of Serbian Rural Micro-Regions Based on the Entrepreneurial Potential of Young People (Rural4Young); и Application of Block Chain Technology with aim to Improve Organic Production in the Republic of Serbia. Након евалуације, током 2021. године је само један пројекат селектован за финални круг оцене (нажалост овај пројекат на крају није позитивно оцењен).

У 2022. години, Институт ће наставити да тражи нове могућности у циљу добијања пројеката финансираних од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја, као и Фонда за науку, у сарадњи са домаћим и иностраним партнерима.

У 2022. години, Институт ће наставити да тражи могућности ангажовања сарадника из редова запослених у акредитованим институцијама у земљи и иностранству (и то: у својству спољног сарадника или координатора из одређене области научноистраживачког рада).

3. ТРЖИШНИ (КОМЕРЦИЈАЛНИ) ПРОЈЕКТИ

Током 2021. године, Институт је реализовао 5 тржишних (комерцијалних) пројеката:

- Пројекат Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, под називом: Унапређење агротехничке мере наводњавања: Примена иновативних технологија у функцији одрживог руралног развоја Србије.
- Пројекат Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, под називом: Примена нових технологија у циљу паметног управљања процесом гајења поврћа у заштићеном простору.
- Пројекат везан за стратешко јачање локалних самоуправа, кроз израду стратешког документа - Стратегија развоја пољопривреде и руралног развоја општине Кладово за период 2021-2026. године.
- Пројекат: Стручна и саветодавна подршка заинтересованим странама у области пољопривреде финансираног од стране „Фондације Ана и Владе Дивац“, период реализације је 2020-2021. година.
- Пројекат: Санација и фиторемедијација земљишта, у сарадњи са предузећем EcoMet Рециклажа из Лознице, период реализације је 2020-2021. година.

Током 2021. године, Институт је иницирао реализацију или се још увек налази у фази реализације више тржишних (комерцијалних) пројеката:

- Пројекат Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, под називом: Развој иновативних метода органске ратарске производње у циљу веће климатске неутралности пољопривреде.
- Пројекат Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде: Унапређење система садње, конкурентности и економичности производње боровнице: Примена иновативних технологија у функцији одрживог руралног развоја Србије.
- Пројекат Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде: Сортне специфичности у диференцијацији цветних пупољака и вегетативног развоја настале применом помотехничких захвата у зеленој резидби трешње.
- Пројекат: Стратегија утицаја климатских промена на интеракцију екосистемских услуга у коришћењу и управљању шумским ресурсима Београда, финансиран од стране Градске управе града Београда, период реализације 2020-2021. година.
- Стратешки документ финансиран од стране Скупштине општине Србобран: План развоја општине Србобран за период 2022-2030. године.
- Стратешки документ финансиран од стране Скупштине општине Бачка Паланка: План развоја општине Бачка Паланка за период 2022-2030. године.
- Стратешки документ финансиран од стране Скупштине општине Тител: План развоја општине Тител за период 2022-2030. године.
- Стратешки документ финансиран од стране Скупштине општине Врбас: План развоја општине Врбас за период 2022-2030. године.
- Стратешки документ финансиран од стране Скупштине општине Темерин: План развоја општине Темерин за период 2022-2030. године.
- Реализација буџетом неколико мањих пројеката (бизнис планова, експертских мишљења, и другог).

У 2022. години, Институт ће наставити да тражи нове могућности у циљу добијања тржишних (комерцијалних) пројеката, у сарадњи са домаћим партнерима.

4. МЕЂУНАРОДНИ ПРОЈЕКТИ

- Project no: 2019-1-RO01-KA203-063939 - Evaluation of agro-ecological development potential through transnational cooperation and entrepreneurial innovation, пројекат унутар ERASMUS + пројектног оквира ЕУ, координисаног од стране University of Iasi – Romania, у сарадњи са још 4 ЕУ научно образовне институције из земаља ЕУ (Италије, Португалије и Румуније), период реализације септембар 2019 - август 2022. година.
- UNDP научно-стручни пројекат: Innovative Solutions of Smart Land Management in Agriculture (Smart Land), project no. 00094603/10/2020, финансиран у оквиру UNDP програма: Climate Smart Urban Development Challenge, током периода 2020-2021. године.
- Током 2020. године, Институт је конкурисао (процес селекције није завршен) и за реализацију техничког EBRD пројекта: Technical Documentation for the construction of raw water transfer to the Borkovac and Pavlovci artificial reservoirs, потенцијални период реализације пројекта је 2021-2022. година.

- Сходно раду у условима Covid-19, Институт је учествовао у припреми пројекта: Значај спољнотрговинске размене агроиндустријских производа Републике Србије са земљама Евроазијског Економског Савеза - Проблеми и перспективе (израда Коњуктивног барометра), чија се реализација очекује у наредном периоду (под покровитељством Министарства привреде).
- Истраживачи Института очекују и резултате оцене пројекта поднетог током 2021. године за финансирање од стране USAID, под насловом: Digitization of agriculture - Remote smart crop production management system for small and medium-sized agricultural farms, а који је планирано да се реализује на територији Србије и Северне Македоније, од стране конзорцијума који сачињавају ИМП, Београд, ИЕП, Београд, Пољопривредни факултет Универзитета у Скопљу, Северна Македонија, те Задружни савези Србије и Македоније.
- Такође, током 2020. године Институт је конкурисао за финансирање 3 ERASMUS+ пројекта Европске комисије, чији процес евалуације није завршен у 2021. години (и даље се очекују званични резултати), и то: 1) Erasmus + Programme, Key Action 1, Mobility for learners and staff – Interinstitutional agreement 2019-2021., са University of Targoviste, Румунија; 2) Erasmus + Programme, Key Action 1, Mobility for learners and staff - Interinstitutional agreement 2019-2021., са National Institute for Economics Research “Costin C. Kiritescu”, Romanian Academy - Букурешт, Румунија; и 3) Project: Social Entrepreneurship: Focus on traditional Mountain products, са RebResNet научно-истраживачком мрежом из Плоештија, Румунија.

У 2022. години, наставићемо да тражимо нове могућности у циљу добијања међународних пројеката, у сарадњи са домаћим и партнерима из других земаља.

5. БРОЈ И СТРУКТУРА ЗАПОСЛЕНИХ У ИНСТИТУТУ, У 2021. ГОДИНИ

На дан 31.12.2021. године у Институту је било запослено 25 лица. Од тога: 21 лице у научноистраживачком сектору и 4 лица у служби општих, правних и рачуноводствених послова (у даљем тексту *општа служба*).

У научноистраживачком сектору је било 17 доктора наука, од тога:

- у научном звању *научни саветник* је било 3 истраживача;
- у научном звању *виши научни сарадник* је било 8 истраживача;
- у научном звању *научни сарадник* је било 6 истраживача.

Такође, у научноистраживачком сектору је било запослено 1 лице са дипломом магистра и 3 лица са дипломом мастера, од тога:

- у истраживачком звању *истраживач сарадник* је био 1 истраживач;
- у стручном звању *стручни сарадник* је било 3 сарадника.

Табела 2. Број и структура запослених у Институту за економику пољопривреде

	31.12.2019.	31.12.2020.	31.12.2021.
Доктори наука	17	17	17
Магистри и мастер	4	4	4
ВСС – истраживач приправник	-	-	-
УКУПНО – ИСТРАЖИВАЧИ	21	21	21
ВСС – општа служба	1	-	-

ССС – општа служба	3	3	3
НК – општа служба	1	1	1
УКУПНО – ОПШТА СЛУЖБА	5	4	4
УКУПНО - ЗАПОСЛЕНИ	26	25	25

6. ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ ИНСТИТУТА

Упркос чињеници да је претходну годину обележила крајње ограничена мобилност истраживача Института услед утицаја пандемије, Институт је сходно својој величини успео да буде довољно видљив и препознатљив из угла друштва и научне заједнице.

Након активног учешћа у изради и издавању стратешког документа од националног значаја: Национални програм за препород села Србије током 2020. године, Институт је претходне године у сарадњи са Националним тимом за препород села Србије, Академијским одбором за село САНУ и кабинетом новооснованог Министарства за бригу о селу учествовао у афирмацији и реализацији неких од преходно дефинисаних програмских активности поменутих документом. Поред тога, Институт је иницијално узео индиректног учешћа у успостављању рада Министарства за бригу о селу почетком претходне године.

Поред тога, примарно кроз реализацију два и иницирање реализације три пројекта Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, Институт је био у прилици да изврши трансфер знања на задате теме из области пољопривреде како ка запосленима у саветодавном систему Србије, тако и ка пољопривредним газдинствима на националном нивоу. У сличној ситуацији се нашао и кроз партиципацију на пројекту финансираног од стране „Фондације Ана и Владе Дивац“ намењеног образовању средњошколаца пољопривредних школа као будућих предузетника у сектору аграра, или на реализацији дела регионалног пројекта вођеног од стране SWG RRD - Северна Македонија.

Опет би нагласили да је Институт као прва грантована научна институција ван система високог образовања у Србији наставио са својим учешћем на реализацији трогодишњег Ерасмус + пројекта – AgroEcoInn (2019-2022.).

Истраживачи ИЕП су учествовали у редовном раду Заједнице института Србије, као и на формирању Програма развоја института из области друштвених наука за период 2022–2024. године. Такође, истраживачи Института су узели учешће у реализацији неколико ТВ и новинских прилога, као и учешће у неколико летњих и зимских школа.

Институт је у крајње рестриктивним условима успео у намери да током децембра 2021. године организује дводевну Међународну научну конференцију (реализовану кроз online Zoom платформу), под називом: Sustainable Agriculture and Rural Development – II edition. Поменути догађај је окупио више од 50 учесника током првог дана, односно преко 40 учесника током другог дана конференције. Конференцију карактерише учешће аутора из 9 држава и пријава 47 научних радова (скоро 1/2 радова иностраних аутора) који ће се публиковати почетком 2021. године у адекватно приређеном Зборнику радова.

Препознавши научне конференције као одличну прилику за учвршћивање и развој постојеће научне сарадње, те размену искустава и резултата истраживања, Институт је био коорганизатор неколико научних скупова из земље и иностранства: Годишња конференција Универзитета економских наука из Букурешта (FEAM ASE), Румунија, Букурешт: Competitiveness of agro-food and environmental economy – SAFEE 2021; Годишња конференција Института за економику пољопривреде и рурални развој (ICEADR) из Букурешта, Румунија: XII International conference – Agricultural Economics and Rural Development: Realities and Perspectives for Romania; Годишња конференција

Института за економику пољопривреде - румунске академије наука (IEA) из Букурешта, Румунија: Farm viability and sustainable rural development in the context of the current EU priorities for agriculture and the environment; Годишња конференција Истраживачке мреже за ресурсну и био-економију RebResNet (Research network for resource economy and bio economy), Плоешти, Румунија; Годишња конференција Националног института за економска истраживања – румунске академије наука ("Costin C. Kiritescu") из Букурешта, Румунија: ESPERA 2021; Годишња конференција Факултета друштвених услуга, услуга културе и туризма, Универзитета пољопривредних наука из Ставропоља, Русија: Sustainable Development of Tourism Market: International Practice and Russian Experience (edition IX); XII International Scientific Conference AgroSym 2021, Универзитет Источно Сарајево, Пољопривредни факултет, БиХ; Годишња конференција Института економских наука из Београда, Србија; Конференција Академијског одбора за село САНУ, Београд, Србија; Годишња конференција Факултета за хотелијерство и туризам у Врњачкој Бањи; Годишњој конференцији Пољопривредног факултета, Универзитета у Бијелини, БиХ; и друго. Током 2021. године истраживачи ИЕП су из оправданих разлога (ситуација са Covid 19) били ускраћени за претходно планирани студијски боравак и професионално усавршавање на Универзитету економских наука из Букурешта – Румунија и ISCTE University Institute из Лисабона – Португалија (у оквиру реализације ERASMUS + пројекта), односно ове активности су извршене преко online платформе.

У функцији развоја научне инфраструктуре и боље видљивости остварених научних резултата, Институт је и током 2021. године уз свесрдну подршку колега са Института економских наука (ИЕН) из Београда наставио са активностима на развоју дигиталног Репозиторијума научних радова истраживача ИЕП (тренутно је видљиво око 450 научних радова - <http://repository.iep.bg.ac.rs/>).

Током 2021. године, у оквиру издавачке делатности, Институт је наступио као издавач 8 научних публикација. Поред тога, препознатљивост научних активности Института је присутна и кроз наставак активности на уређивању научног часописа Western Balkan Journal of Agricultural Economics and Rural Development (ISSN 2683-4693) у својству издавача, односно четири научна часописа (Економика пољопривреде - ISSN 0352-3462; Економика - YU ISSN 0350-137X; Economics of Sustainable Development - ISSN 2560-421X; и Транзиција - ISSN 1512-5785) у својству суиздавача.

7. ПОСЛОВНО-ТЕХНИЧКА САРАДЊА

- **Research Partnership between Institute of World Economy (Институт за светску привреду) from Bucharest - Romania and Institute of Agricultural Economics from Belgrade - Serbia** (Регистарски број: 327, од 01.10.2021. године). Уговором је покривена пословно-техничка сарадња на унапређењу истраживачке и иновативне активности у области животне средине и климатских промена и да писмено подрже своје истраживаче да поднесу више научноистраживачких пројеката у оквиру програма ЕУ Хоризонт 2020 и било којих слично накнадних програма, као што су:
 - Хоризонт Европа 2020;
 - Оквирни програм ЕУ за истраживање и иновације 2021-2027. година;
 - Међународни RDI (Resource Development International) програми.
- **Протокол о пословно-техничкој сарадњи између Института за економику пољопривреде у Београду и Привредног друштва за иновациону делатност -**

Иновациони бизнис центар Златибор д.о.о. Златибор (Уговор број 301, од 07.09.2021. године. Предмет овог уговора је међусобна пословно-техничка сарадња, те заједничко деловање и улагање материјалних и нематеријалних средстава уговорних страна у циљу остварења пословне и финансијске користи за обе стране од заједничког пословног подухвата.

8. ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ПОСЛОВАЊА ИНСТИТУТА У 2021. ГОДИНИ

Успешно је реализована 2 (друга) година Уговора о реализацији и финансирању НИО у 2021. години, односно научноистраживачког рада Института у 2021. години (издате монографије, објављени научни и стручни радови, одржане презентације о оствареним резултатима итд.). Уговорне стране: Министарство просвете, науке и технолошког развоја и Институт за економику пољопривреде у Београду.

Сходно оствареним научним резултатима (публикованим научним референцама и започетим односно реализованим пројектима), реализација претходно дефинисаног плана рада за 2021. годину може се упркос одређеним лимитима проистеклим из пословања Института у условима Covid-19 оценити успешном (листинг објављених научних референци Института у 2021. години дат је у наставку Извештаја). Иако се обим, интензитет и врсте радних ограничења у вези са пандемијом нису могли прецизно предвидети у тренутку креирања плана за 2021. годину, у процесу реализације планираних научних резултата за 2021. годину нису направљени већи превиди. Иако су реализоване научне публикације квантитативно задовољиле постављени план, квалитативно сагледане показују одређена одступања у оба смера у појединим категоријама научних публикација. Треба напоменути да је присутна и одлична дисперзија реализованих категорија научних публикација, која приказује изузеће селективности током рада истраживачи, односно уважавање већине дефинисаних сегмената научног рада. Такође, оградиле би се и чињеницом да су у Извештај ушли и радови публиковани у часописима или зборницима који су требали да се реализују крајем 2020. године, али из неког разлога као генерисана референца нису били доступни истраживачима у тренутку креирања Извештаја за 2020. годину, односно неколико радова који ће се публиковати у децембарским свескама одређених научних часописа, код којих у тренутку креирања Извештаја није била генерисана потпуна референца приказаног научног рада.

У 2021. години је објављено 129 научних резултата, односно више од 15% планираних референци, односно чак за око 60% више у односу на прошлу годину. У укупној суми референци, преко 30% су радови објављени у научним часописима, од којих је преко 50% објављено у часописима класе М20. У односу на план, највећа негативна одступања од плана су присутна у категоријама резултата М14, М33 и М51, који су примарно последица мање мобилности истраживача ка међународним конференцијама (одређен ниво компензације је учињен израженијим присуством категорисаних радова из класе М60 у односу на планирано). Са друге стране, уочени мањак резултата из класе резултата групе М50 се може тумачити јачањем усмерења истраживача ка публикацијама из класе М20. Треба напоменути и да су истраживачи током 2021. године остварили укупно 788 цитата (према цитатној бази Google Scholar), односно у просеку преко 35 цитата по истраживачу.

Уочени ниво „превида“ током планирања научних резултата за 2021. годину сведен је на оптималну меру током процеса планирања научних резултата за 2022. годину. Као и у претходном Извештају опет напомињемо да би дубља интерна анализа планираних и остварених научних резултата истраживача Института, анализа ефеката остварених резултата на тренутни статус Института, анализа доприноса Института развоју националног

сектора науке или екстерно поређење Института са осталим институтима из поља друштвено-хуманистичких наука сличног ресурсног потенцијала, могла бити могућа тек након три до пет година континуираног бележења посматраних елемената научноистраживачког рада.

Ближи увид у остварене наспрам планираних резултата научног рада Института за 2021. годину дати су табеларним приказом (Табела 3.).

Табела 3. Број објављених резултата Института за економику пољопривреде у 2021. години по категоријама научних резултата

Категорија резултата ¹	Планирано	Реализовано
М 13	-	2
М 14	12	4
М 21	-	3
М 22	3	4
М 23	8	5
М 24	10	12
М 29v	-	2
М 31	2	4
М 33	29	14
М 34	-	19
М 36	2	1
М 42	2	3
М 45	5	8
М 48	1	-
М 49	-	2
М 51	22	9
М 52	7	1
М 53	3	6
М 54	-	2
М 55	-	4
М 61	1	2
М 62	-	1
М 63	2	19
М 64	-	1
М 70	2	-
М 123	1	1
Укупно реализовано	112	129

¹ Категорије резултата навести сходно Правилнику о поступку, начину вредновања и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача, Сл. гласник РС, бр. 24/2016, 21/2017 и 38/2017, и Правилнику о стицању истраживачких и научних звања, Сл. гласник РС, бр. 159/2020.

На пољу сарадње са Институтом Михајло Пупин – Центар за роботiku, Институт је наставио са реализацијом научноистраживачких активности у области примене паметних технологија и обновљивих извора енергије у области пољопривреде и руралног развоја.

Институт је такође наставио са учешћем у реализацији дефинисаних активности у раду Академијског одбора за село САНУ, као и реализацији дефинисаних активности у раду Националног тима за препород села Србије.

У Београду, 28.03.2022. године

Директор Института за економику пољопривреде

Проф. др Јонел Субић